

Гладун О. З.

к. ю. н., старший науковий співробітник, Науково-дослідний інститут Національної академії прокуратури України, м. Київ, начальник відділу науково-методичного забезпечення участі прокурорів у кримінальному провадженні

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЗА ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ТЕРОРИСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ВІД ЇХ ІМЕНІ

Ключові слова: *тероризм, відповідальність, юридична особа, доказування, злочини терористичної спрямованості, уповноважена особа, ліквідація, конфіскація майна.*

Key words: *terrorism, responsibility, legal entity, proving, terrorist crimes, authorized person, liquidation, confiscation of property.*

Постановка проблеми. У чинному законодавстві не визначено поняття та систему злочинів терористичної спрямованості, хоча такий термін широко застосовується в юридичній літературі, а також у базовому нормативно-правовому акті з цього питання — Законі України від 20 березня 2003 року № 638-IV «Про боротьбу з тероризмом». Видається, що з урахуванням положень Особливої частини Кримінального кодексу України до таких злочинів, окрім власне терористичного акту (ст. 258 цього Кодексу), також відносяться втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1 КК України), публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2 КК України), створення терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3 КК України), сприяння вчиненню терористичного акту (ст. 258-4 КК України), фінансування тероризму (ст. 258-5 КК України).

Вчинення цих злочинів за певних умов тягне за собою не лише кримінальну відповідальність фізичної особи, а й може мати наслідком відповідальність юридичних осіб. Так, відповідно до ст. 96-3 КК України однією із підстав для застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру є вчинення її уповноваженою особою від імені юридичної особи будь-якого із злочинів, передбачених у статтях 258–258-5 цього Кодексу.

Варто зауважити, що інститут заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб запроваджено в КК України Законом від 23.05.2013 р. № 314-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб», що набрав чинності 27.04.2014 р. Проте, до цього часу в Україні відсутній досвід практичної реалізації вказаної новели.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних дослідників проблем кримінально-правового впливу на юридичних осіб варто виділити А. С. Нерсесяна, Н. А. Орловську, М. І. Хавронюка,

А. М. Яценка, Г. З. Яремко. При цьому різні аспекти застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб розглядалися на дисертаційному [1], монографічному [2] та науково-методичному рівнях [3]. Однак, незважаючи на значну кількість публікацій, прикладні питання державного-правового реагування на вчинення злочинів терористичної спрямованості від імені юридичних осіб залишаються майже недослідженими.

Постановка завдання. Стаття має на меті встановлення ключових матеріальних та процесуальних проблем застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості та визначення на цій основі можливих шляхів їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Передумовами для встановлення відповідальності юридичних осіб за злочини терористичної спрямованості є міжнародно-правові стандарти протидії тероризму. До прикладу, в ст. 15 Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом визначено, що Держави-учасниці співробітничать у запобіганні злочинам, зазначеним у статті 2 цієї Конвенції, зокрема шляхом життєя всіх можливих заходів, включаючи, за необхідності, законодавчі заходи з попередження підготовки в межах їхніх відповідних територій до вчинення цих злочинів у межах і за межами їхніх територій і заходи щодо протидії такій підготовці, в тому числі заходи по забороні на їхніх територіях незаконної діяльності осіб, груп та організацій, які підбурюють, організують, умисно фінансують злочини, зазначені у статті 2, сприяють їм або беруть у них участь [4].

Цьому питанню присвячено й окрему статтю 5 Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму [5]. Зокрема, кожна держава-учасниця відповідно до принципів свого внутрішнього законодавства вживає необхідних заходів для того, щоб можна було притягнути юридичну особу, яка знаходиться на її території або заснована згідно з її законами, до відповідальності в разі вчинення фізичною особою, відповідальною за управління цією юридичною особою або контроль за нею, яка виступає в своєму офіційному статусі, злочину, зазначеного в статті 2 цієї Конвенції. Така відповідальність настає без шкоди для кримінальної відповідальності фізичних осіб, які скоїли ці злочини. Кожна держава-учасниця забезпечує, зокрема, щоб до юридичних осіб, які несуть відповідальність згідно з пунктом 1 цієї статті, застосовувались ефективні, пропорційні та дійові кримінальні, цивільно-правові або адміністративні санкції.

Схожі за змістом положення закріплено й у ст. 10 Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, згідно з якою кожна Сторона вживає таких заходів, які можуть бути необхідними згідно з її правовими засадами для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у вчиненні злочинів, викладених у статтях 5-7 та 9 цієї Конвенції [6]. Кожна Сторона гарантує, що юридичні особи, які вважаються відповідальними згідно зі статтею 10, підлягають ефективним, пропорційним і таким, що відраджують, кримінальним або некримінальним санкціям, зокрема грошовим (ст. 11

Конвенції).

Згідно з положеннями ч. 2 ст. 96-4 КК України заходи кримінально-правового характеру у випадках вчинення злочинів терористичної спрямованості можуть бути застосовані судом до суб'єктів приватного та публічного права резидентів та нерезидентів України, включаючи підприємства, установи чи організації, державні органи, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, організації, створені ними у встановленому порядку, фонди, а також міжнародні організації, інші юридичні особи, що створені у відповідності до вимог національного чи міжнародного права.

За вчинення злочинів терористичної спрямованості до юридичних осіб може бути застосовано такі заходи кримінально-правового характеру як ліквідація та конфіскація майна, що полягає у примусовому безоплатному вилученні у власність держави майна юридичної особи. На відміну від конфіскації майна як покарання, законодавством не передбачено можливості конфіскації частини майна як заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи. З метою забезпечення останньої відповідно до ст. 170 КПК України допускається арешт майна юридичної особи в межах кримінального провадження.

Водночас відсутність інших заходів кримінально-правового характеру за вчинення злочинів терористичної спрямованості може спричинити ситуацію, за якої ліквідація державного органу чи органу місцевого самоврядування, від імені яких вчинено злочин терористичної спрямованості, матиме наслідком неможливість виконання функцій держави щодо управління певною сферою відносин чи здійснення відповідних самоврядних повноважень в межах конкретної територіальної одиниці. Вказане безумовно призведе до порушення прав громадян, що проживають на цій території. Окрім того, конфіскація всього майна органу місцевого самоврядування (приміщень, транспортних засобів тощо) в дохід держави унеможливить створення нового представницького органу територіальної громади за повної відсутності матеріальної бази для його функціонування. Примітно, що ліквідація юридичної особи застосовується за вчинення від її імені будь-якого злочину терористичної спрямованості, незалежно від його тяжкості. За розміром передбачених у санкціях строків позбавлення волі до особливо тяжких злочинів указанного виду відносяться лише ті, відповідальність за які передбачено у частинах 2, 3 статті 258, статті 258-3, частині 3 статті 258-5 КК України.

Незважаючи на те, що в ст. 96-10 КК України передбачено загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру, тобто перелік обставин, що має оцінити суд при визначенні міри відповідальності (ступінь тяжкості вчиненого її уповноваженою особою злочину, ступінь здійснення злочинного наміру, розмір завданої шкоди, вжиті юридичною особою заходи для запобігання злочину), у випадку вчинення злочинів терористичної спрямованості такі правила фактично не діють. Межі суддівського розсуду нівелиюються безальтернативністю видів

заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб, від імені яких було вчинено такий злочин: основний захід — ліквідація, додатковий захід — конфіскація майна.

У Законі України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» визначено квазі-кримінальний характер відповідальності юридичних осіб [7]. На нашу думку, це обумовлено такими обставинами. Суб'єктом злочину не визнається юридична особа (ст. 18 КК України), оскільки це суперечило би національній доктрині кримінального права. Між настанням кримінальної відповідальності уповноваженої фізичної особи та застосуванням заходів до юридичної особи існує нерозривний взаємозв'язок. У КПК України визначено пряму процесуальну залежність між притягненням до кримінальної відповідальності фізичної особи та застосуванням заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи.

Так, згідно зі ст. 91 КПК України до обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, віднесено обставини, що є підставою для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру. До них можна віднести:

- 1) спеціального суб'єкта злочину;
- 2) вчинення злочину від імені юридичної особи;
- 3) правовий статус юридичної особи, щодо якої можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру.

Спеціальним суб'єктом є уповноважена особа юридичної особи. Під нею слід розуміти службових осіб юридичної особи, а також інших осіб, які відповідно до закону, установчих документів юридичної особи чи договору мають право діяти від імені юридичної особи (п. 1 примітки ст. 96-3 КК України).

Таким чином, якщо юридична особа «наймає» стороннього, наприклад, професійного виконавця для вчинення терористичного акту, то щодо неї не можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру. Єдиний виняток — якщо буде доведено, що уповноважена особа юридичної особи здійснила від її імені втягнення у вчинення терористичного акту (ст. 258-1 КК України), створила терористичну групу чи терористичну організацію (ст. 258-3 КК України) чи сприяла вчиненню терористичного акту (ст. 258-4 КК України).

Особливістю застосування заходів кримінально-правового характеру за злочини терористичної спрямованості є відсутність вказівки на обов'язковість вчинення уповноваженою особою цих злочинів в інтересах юридичної особи. Натомість вчинення злочину від імені юридичної особи має бути належним чином підтверджено. Застосування цієї норми ускладнюється відсутністю у КК України визначення, що слід розуміти під поняттям «від імені юридичної особи». До прикладу, малоімовірним є фінансування тероризму (ст. 258-5 КК України) з банківського чи казначейського рахунку юридичної особи, адже такі дії, як правило, здійснюються приховано, з використанням так званих «брудних» коштів.

Тим не менше суспільна небезпечність тероризму, що залишається актуальною загрозою національній безпеці України, вимагає вжиття рішучих заходів, спрямованих на протидію вказаному явищу. Так, наприклад, Головною військовою прокуратурою розпочато кримінальне провадження за фактом фінансування терористичних організацій «ЛНР» та «ДНР» службовими та іншими особами ряду суб'єктів господарювання на території Луганської та Донецької областей за рахунок коштів, отриманих від продажу в Російську Федерацію видобутого вугілля на протиправно захоплених шахтах, копальнях [8]. Видається, що в цьому випадку наявні підстави для порушення питання про застосування заходів кримінально-правового характеру до суб'єктів господарювання, які у вказаний спосіб сприяли терористичній діяльності.

Належним доказом причетності юридичної особи до злочинів терористичної спрямованості може бути й усна або письмова заява уповноваженої особи про вчинення злочину від її імені. Однак, прогнозуємо, що таких випадків на практиці, швидше за все не буде. Також постає питання про достатність такого доказу та необхідність оцінки інших фактичних даних у кримінальному провадженні, що підтверджують факт вчинення злочину від імені юридичної особи. Як відомо, у світовій практиці при вчиненні терористичних актів доволі розповсюдженим є публічне визнання причетності терористичної організації до його вчинення [9]. Однак, це не притаманно офіційним об'єднанням, що мають статус юридичної особи, зареєстровані та функціонують відповідно до чинного законодавства.

Правовий статус юридичної особи. Як відомо, юридичною особою є організація, створена і зареєстрована у встановленому законом порядку (ст. 80 Цивільного кодексу України). Отже, до незареєстрованих (нелегальних) організацій, що не мають статусу юридичної особи, заходи кримінально-правового характеру не можуть бути застосовані за жодних умов. Однак, зареєстровані юридичні особи можуть нести відповідальність за створення їх уповноваженими особами від їхнього імені терористичної групи чи терористичної організації (ст. 258-3 КК України).

Аналіз положень кримінального процесуального законодавства підтверджує, що відповідальність юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості є похідною від кримінальної відповідальності її уповноваженого суб'єкта — фізичної особи. Так, відповідно до ч. 8 ст. 214 КПК України відомості про юридичну особу, щодо якої можуть застосовуватися заходи кримінально-правового характеру, вносяться слідчим або прокурором до Єдиного реєстру досудових розслідувань негайно після вручення особі повідомлення про підозру у вчиненні від імені такої юридичної особи будь-якого із злочинів, передбачених статтями 258–258-5 Кримінального кодексу України. Про внесення відомостей слідчий або прокурор не пізніше наступного робочого дня письмово повідомляє юридичну особу. Провадження щодо юридичної особи здійснюється *одночасно* з відповідним кримінальним провадженням, у якому особі повідомлено про підозру. У літературі також зазначається, що провадження

щодо юридичної особи здійснюється *в межах* відповідного кримінального провадження щодо уповноваженої особи юридичної особи [3, с. 43]. Фактично процесуальний механізм здійснення провадження щодо юридичної особи реалізований на базі Єдиного реєстру досудових розслідувань таким чином, що це провадження здійснюється *в тому ж самому провадженні* щодо її уповноваженої (фізичної) особи.

Отже, початок кримінального провадження щодо юридичної особи пов'язаний із повідомленням про підозру її уповноваженій фізичній особі у вчиненні злочину від імені такої юридичної особи. У випадку, якщо наявність підстав для застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи встановлено під час судового розгляду, в статтях 339, 341 КПК України визначено особливий механізм початку кримінального провадження. Проте, навіть за вказаних обставин задля початку кримінального провадження щодо юридичної особи прокурор має виконати вимоги, передбачені у статтях 276-278 цього Кодексу, тобто письмово повідомити її уповноважену особу про підозру, після чого негайно внести відповідні відомості про юридичну особу до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Нерозривний зв'язок між цими провадженнями відображено також і в механізмі їх закриття. Згідно з ч. 3 ст. 284 КПК України провадження щодо юридичної особи підлягає закриттю у разі встановлення відсутності підстав для застосування до неї заходів кримінально-правового характеру, закриття кримінального провадження чи ухвалення виправдувального вироку щодо уповноваженої особи юридичної особи. Тобто прийняття судом рішення про невинуватість фізичної особи чи закриття провадження щодо неї з інших підстав (наприклад, у зв'язку із звільненням особи від кримінальної відповідальності) має наслідком закриття провадження щодо юридичної особи.

У ст. 284 КПК України також закріплено неможливість здійснення кримінального провадження в разі смерті підозрюваного, обвинуваченого, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого. Вказане може мати важливе значення для застосування заходів кримінально-правового характеру в разі смерті уповноваженої особи (виконавця) під час або після вчинення терористичного акту від імені юридичної особи. У такому випадку відповідальність юридичної особи можлива виключно, якщо буде встановлено інших співучасників злочину (організатора, підбурювача чи пособника) з числа її уповноважених осіб, що діяли від її імені.

Здійснення кримінального провадження щодо юридичної особи вимагає залучення спеціального учасника такого провадження. Згідно зі ст. 64-1 КПК України представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, може бути: особа, яка у кримінальному провадженні має право бути захисником; керівник чи інша особа, уповноважена законом або установчими документами; працівник юридичної особи. Проте, у цьому Кодексі не визначено порядок залучення представника юридичної особи, зокрема, строки та обов'язок юридичної особи визначити

свого представника, жодним чином не обмежено кількість представників, що можуть одночасно брати участь у кримінальному провадженні, не передбачено право слідчого та прокурора звернутися до слідчого суді для залучення такого представника.

Вказане може бути використано для затягування чи протидії розслідуванню злочинів терористичної спрямованості, оскільки представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, наділений повноваженнями щодо збирання доказів, у тому числі шляхом ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій (ст.93 КПК України), ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 цього Кодексу, та вимагати відкриття матеріалів згідно із статтею 290 цього Кодексу, оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора у випадках, передбачених ч. 1 ст. 303 КПК України.

Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, також є повноцінним учасником судового провадження. Зокрема, за його участю відбувається підготовче судове засідання (ч. 2 ст. 314 КПК України), судовий розгляд (ч. 3 ст. 326 КПК України), він виступає в судових дебатах (ч. 1 ст. 364 КПК України), наділений правом на апеляційне (ч. 1 ст. 393 КПК України) та касаційне оскарження (ч. 1 ст. 425 КПК України). Тобто, здійснення кримінального провадження без участі представника юридичної особи слід розглядати як істотне порушення прав останньої.

Відповідно до положень статей 368, 374 КПК України рішення про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру приймається судом виключно у випадку та під час ухвалення обвинувального вироку, тобто визнання особи винуватою у вчиненні злочину. Таке рішення зазначається у резолютивній частині вироку.

Отже, з огляду на закріплену в КПК України процедуру початку та завершення кримінального провадження щодо юридичних осіб, порядок прийняття судом рішення про застосування заходів кримінально-правового характеру, слід констатувати процесуальну неможливість притягнення юридичних осіб до відповідальності за вчинення від їх імені злочинів терористичної спрямованості поза межами кримінальної відповідальності уповноважених фізичних осіб. Зокрема, у разі незастосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру під час засудження уповноваженої фізичної особи, вирішити питання про їх застосування після набрання вироком законної сили вже неможливо.

Слід зауважити, що зазначений механізм не відповідає вже згадуваним положенням міжнародних правових актів, в яких передбачено самостійний (автономний) характер відповідальності юридичних осіб — без шкоди для кримінальної відповідальності фізичних осіб, які скоїли злочини терористичної спрямованості. У цьому контексті слушною також видається позиція О. Ф. Пасеки, який зазначає, що провадження щодо юридичної особи повинно розпочинатися саме з моменту набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо винної (винних) фізичної особи, оскільки

факт учинення фізичною особою злочину від імені та на користь юридичної особи може бути встановлений виключно обвинувальним вироком суду, який набрав законної сили [10, с. 257].

Необхідність вдосконалення положень чинного законодавства, зокрема з метою чіткого закріплення «автономного» характеру відповідальності юридичних осіб (незалежно від того, чи були притягнуті до відповідальності фізичні особи, які діяли в інтересах юридичної особи) передбачено й у чинній Антикорупційній стратегії [7].

Завершальною стадією притягнення юридичної особи до відповідальності за вчинення від її імені злочинів терористичної спрямованості є фактичне виконання обвинувального вироку суду, який відповідно до ч. 4 ст. 374 КПК України має містити рішення про застосування до юридичної особи заходів кримінально-правового характеру. Тим не менше спеціального порядку виконання обвинувального вироку суду щодо ліквідації та конфіскації майна юридичної особи як заходів кримінально-правового характеру в законодавстві не передбачено. Враховуючи, що такі заходи не є покаранням, під час їх виконання підлягають застосуванню загальні положення цивільного законодавства з цього питання, а також вимоги законів України від 15 травня 2003 року № 755-IV «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» і від 2 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження». При цьому задоволення вимог кредитора (держави), що виникли на підставі рішення суду про конфіскацію майна юридичної особи, від імені якої було вчинено злочин терористичної спрямованості, задовольняються в четвертій (останній) черзі пропорційно усім іншим вимогам.

Висновки. Застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості від їх імені обтяжене недоліками та прогалинами не лише кримінального закону, а й кримінального процесуального законодавства. Реалізована в Україні модель квазі-кримінальної відповідальності юридичних осіб не повною мірою відповідає міжнародним стандартам у сфері боротьби з тероризмом і потребує суттєвого удосконалення.

Список використаних джерел

1. **Сотніченко В. С.** Юридична особа як суб'єкт кримінальної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Сотніченко В. С. ; Ген. прокуратура України, Нац. акад. прокуратури України. — К., 2013. — 18 с.

2. **Гришук В. К.** Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження : монографія / Гришук В. К., Пасека О. Ф. — Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. — 248 с.

3. Особливості кримінального провадження щодо юридичної особи : науково-методичні рекомендації / [К. Л. Бугайчук, А. М. Ященко,

І. В. Лешукова та ін.]. — Харків: ХНУВС, 2015. — 60 с.

4. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом: прийнята Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй 15 грудня 1997 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_374

5. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму: прийнята резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 9 грудня 1999 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_518

6. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16 травня 2005 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_712

7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1699-VII / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. — 2014. — № 46. — Ст. 2047.

8. Прокуратура розпочала кримінальне провадження за фактом фінансування тероризму С. Курченко // Офіційний портал Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=210180

9. ІДІЛ взяло на себе відповідальність за теракт в Лондоні // Українська правда [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/06/5/7145986>

10. **Пасека О. Ф.** Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: окремі проблемні питання // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. — 2014. — № 4. — С. 253–263.

Анотація

У статті розглянуто основні положення застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення злочинів терористичної спрямованості від їх імені. Окреслено предмет доказування у кримінальних провадженнях щодо юридичних осіб, встановлено особливості початку, здійснення та закінчення такого провадження. Наголошується про невизначеність порядку залучення представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, що може бути використано для затягування чи протидії розслідуванню злочинів терористичної спрямованості. Зроблено висновок про похідний (квазі-кримінальний) характер відповідальності юридичних осіб і процесуальну залежність між притягненням до кримінальної відповідальності фізичної особи та застосуванням заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи.

Annotation

Basic provisions of application of criminal law measures to legal entities for committing terrorist crimes on their behalf are reviewed in the article. The subject

of evidence in criminal proceedings against legal entities is found out, peculiarities of the beginning, implementation and termination of such proceedings are established. It is stressed that the order of acquaintance of a legal entity's representative in criminal proceedings is not regulated that can be used to delay or counteract the investigation of terrorist crimes. The author made a conclusion about derivative (quasi-criminal) nature of the liability of legal entities due to a strong procedural dependence between bringing to criminal liability of an individual and application of criminal law measures to legal entities.